

Sygn. akt VI U 1229/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Milczarek

Protokolant – sekr. sądowy Sylwia Sawicka

po rozpoznaniu w dniu 14 czerwca 2016 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania: C. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 31 marca 2015 r., numer (...)

w sprawie: C. W.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o przeniesienie odpowiedzialności za zobowiązania spółki na członka zarządu

oddala odwołanie.

Na oryginalnie właściwy podpis.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 31 marca 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. Inspektorat w T. na podstawie przepisu art.108 § 1 w związku z art.107 § 1 i § 2 pkt 2 i 4, oraz art. 116 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (t.j. Dz. U.2015 poz. 613) w związku z art. 31 i 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 121) przeniósł na C. W., jako prezesa zarządu spółki (...) Spółki z o.o. w likwidacji z siedzibą w T. odpowiedzialność za zobowiązania tej spółki z tytułu nie opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych wraz z odsetkami za zwłokę oraz kosztami egzekucyjnymi w łącznej kwocie 24.639,25 zł. Zaległość dotyczy okresu: od listopada 2010r. do lutego 2011r. oraz kwietnia 2011r.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że C. W. od 1 czerwca 2010r. do 20 lipca 2011r. pełnił funkcję prezesa zarządu (...) Spółki z o.o. w likwidacji z siedzibą w T.. Spółka w spornym okresie zatrudniała pracowników i była z tego tytułu zobowiązana do odprowadzania należnych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, czego nie czyniła w sposób prawidłowy, co skutkowało powstaniem zaległości za ten okres w łącznej kwocie wskazanej w decyzji. Organ rentowy wskazał, że należności spółki za sporny okres wobec ZUS były przymusowo egzekwowane w trybie egzekucji administracyjnej prowadzonej przez Dyrektora Oddziału ZUS w B. z rachunku bankowego spółki oraz przez Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego w B.. Obie egzekucje okazały się częściowo bezskuteczne - nie wyegzekwowano wszystkich należności

objętych tytułami egzekucyjnymi. Naczelnik (...) Urzędu Skarbowego w B. umorzył postępowanie egzekucyjne prowadzone wobec spółki z powodu braku majątku, z którego można skutecznie prowadzić egzekucję. W dniu 29.06.2012 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników (...) Spółki z o.o. uchwaliło rozwiązanie spółki i otwarcie jej likwidacji. Spółka nie składała wniosków o ogłoszenie upadłości. Mając na uwadze ustalania poczynione w toku wszczętego z urzędu w dniu 29 stycznia 2015r. postępowania w sprawie przeniesienia odpowiedzialności za zobowiązania spółki z tytułu składek na C. W., jako prezesa zarządu spółki (okoliczność, że egzekucja wobec spółki okazała się nieskuteczna, fakt, że C. W. pełnił funkcję członka zarządu spółki w okresie, kiedy powstało wskazane zadłużenie i nie złożył wniosku o ogłoszenie upadłości, pomimo, że spółka zaprzestała spłaty swych zobowiązań, jak również okoliczność, że odwołujący nie wskazał mienia, z którego możliwe byłoby zaspokojenie zobowiązań w znacznej części) organ rentowy stwierdził, że zaszły przesłanki, aby odpowiedzialność za nieuiszczone przez spółkę składki przenieść na C. W..

Odwołanie od powyższej decyzji złożył C. W.. Odwołujący wniósł o zmianę decyzji poprzez uznanie, że nie odpowiada on za wskazane w zaskarżonej decyzji zobowiązania spółki z tytułu składek. Zaskarżonej decyzji zarzucił po pierwsze, że ZUS podał w niej łączną kwotę zaległości wraz z odsetkami nie rozbijając jej na poszczególne miesiące, co czyni, jego zdaniem, decyzję wadliwą. Po drugie zarzucił organowi rentowemu niewłaściwe zaliczenie wyegzekwowanych kwot na poczet zaległości, przez co, zdaniem odwołującego, nie można precyzyjnie stwierdzić czy miała miejsce bezskuteczna egzekucja. Według odwołującego zaliczenie przez organ egzekucyjny poszczególnych kwota, które udało się wyegzekwować nastąpiło z pominięciem zasady zaliczania na zobowiązania o najwcześniejszym terminie płatności. Nadto ubezpieczony wskazał, że (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (KRS: (...)) została w 2013 r. wykreślona z rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego.

W odpowiedzi na odwołanie ubezpieczonego, organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji. Organ podniósł ponadto odnośnie zarzutu odwołującego, o niezgodnym z prawem zaliczeniem wyegzekwowanych przez organ egzekucyjny należności na poczet zaległości, że w przypadku, gdy wpłat dokonuje organ egzekucyjny przepis art.62 Ordynacji podatkowej nie znajduje zastosowania, gdyż dotyczy on wyłącznie wpłat dokonywanych dobrowolnie przez podatnika. W przypadku, gdy wpłat dokonuje organ egzekucyjny prowadzący egzekucję konkretnej należności, na podstawie konkretnego tytułu, wierzyciel nie ma możliwości dowolnego dysponowania kwotami przekazanymi przez ten organ egzekucyjny. Innymi słowy należność ściągniętą w drodze egzekucji rozlicza organ egzekucyjny a nie wierzyciel. Skoro zatem w pierwszym rzędzie wyegzekwowane zostały należności z późniejszym terminem płatności w taki też sposób zostały też zaksięgowane przez wierzyciela.

W piśmie z dnia 31 lipca 2015r, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wyszczególnił kwoty zaległości składkowych za poszczególne miesiące.

W piśmie z dnia 11 września 2015r. ubezpieczony dodatkowo zarzucił Organowi rentowemu, że ten błędnie ustalił w zaskarżonej decyzji wysokość odsetek za zwłokę, które naliczył do dnia wydania decyzji. Odwołujący wskazał, że z dniem 26 listopada 2013 r. tj. z dniem uprawomocnienia się postanowienia o wykreśleniu z KRS płatnik (...) sp. z o.o. przestał istnieć, w związku z czym odsetki winny być liczone tylko do tego dnia. Odwołujący wskazując na wyrok NSA z dnia 07.10.2011r. I SK 1534/10 podkreślił, że odpowiedzialność członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, za zaległości podatkowe tej spółki, nie ma charakteru odpowiedzialności samodzielnej, lecz jest to odpowiedzialność solidarna z tym podmiotem. Dlatego też osoba trzecia nie może ponosić odpowiedzialności w zakresie szerszym, niż odpowiedzialność spoczywająca na samym podatniku wynikająca z art. 26 Ordynacji podatkowej, co oznacza, że w stosunku do zlikwidowanej spółki, z przyczyn oczywistych jej nieistnienia, nigdy nie zostaną naliczone odsetki za zwłokę za okres trwania postępowania upadłościowego.

W odpowiedzi na to pismo Organ rentowy w piśmie procesowym z dnia 8 października 2015r. przedstawiając zestawienie kwot zaległości składkowych w poszczególnych miesiącach z rozbiciem na poszczególne fundusze i uwzględniające kwotę należności głównej i odsetek na dzień 31 marca 2015r. wskazał ustosunkowując się do zarzutu błędnego naliczenia odsetek, że zarzut ten nie zasługuje na uwzględnienie, bowiem ograniczenie odpowiedzialności osób trzecich o odsetki za zwłokę od zaległości podatkowych za okres od daty ogłoszenia upadłości wynika z przepisów

szczególnych tj. ustawy z dnia 28 lutego 2003r. - Prawo upadłościowe i naprawcze. Jednak w przedmiotowej sprawie wyjątek ten nie ma zastosowania, gdyż nie doszło do ogłoszenia upadłości.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

(...) spółka z o.o. w T. powstała w dniu 1 czerwca 2010r., została zlikwidowana z dniem 26 listopada 2013r. na mocy uchwały wspólników w sprawie zakończenia likwidacji. Prezesem spółki od chwili jej założenia do dnia 20 lipca 2011r. był C. W.. Spółka zalega z płatnością składek na ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od listopada 2010r. do lutego 2011r. oraz na ubezpieczenie społeczne za kwiecień 2011r. oraz od lutego 2010r. Pomimo zaistnienia przesłanki niewypłacalności, w okresie sprawowania funkcji prezesa zarządu przez C. W. nie złożył on wniosku o ogłoszenie upadłości spółki. Egzekucja z majątku spółki okazała się bezskuteczna, wierzytelności ZUS nie zostały zaspokojone w znacznej części. Obecnie spółka już nie istnieje, zakończyła swój byt prawny poprzez wykreślenie jej z KRS na mocy uchwały wspólników o zakończeniu postępowania likwidacyjnego, zatem nie istnieje żaden majątek spółki, z którego można by prowadzić skuteczną egzekucję.

Dowód: odpis KRS spółki k. 3-6 akt ZUS, kserokopia postanowienia KRS z dnia 8 listopada 2013r. k 21 akt sądowych, informacja z Sądu Rejonowego w Bydgoszczy XV Wydziału Gospodarczego – k. 8 kat ZUS, postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego – k. 11-11V akt ZUS, zestawienie zaległości spółki wobec ZUS na poszczególne składki – k 33 akt sądowych, raport rozliczenia wpłat i pokrywania należności k.65-70).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny był pomiędzy stronami w zasadzie bezsporny, ponadto w całości Sąd ustalił go na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach ZUS oraz aktach sądowych, prawdziwości których strony nie kwestionowały, w związku z czym i Sąd uznaje je za wiarygodne.

Podkreślić należy, iż poza dokumentami zgromadzonymi w toku postępowania wyjaśniającego przez ZUS Sąd nie dysponował innymi środkami dowodowymi. Odwołujący bowiem nie przedstawił żadnych dowodów na potwierdzenie tezy o braku przesłanek do wystąpienia z wnioskiem o upadłość spółki już w roku 2010r. W związku z okolicznością, iż byt prawny spółka zakończyła już w listopadzie 2013r. w postępowaniu niniejszym bezprzedmiotowe było badanie, czy ubezpieczony wskazał mienie spółki, z którego egzekucja umożliwiłaby zaspokojenie zaległości spółki w znacznej części.

W tym stanie rzeczy Sąd stwierdza, że odwołanie C. W. nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią przepisu art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej za zaległości podatkowe spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji, spółki akcyjnej lub spółki akcyjnej w organizacji odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu, jeżeli egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna, a członek zarządu: 1) nie wykazał, że: a) we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie zapobiegające ogłoszeniu upadłości (postępowanie układowe) albo b) niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęcie postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości (postępowania układowego) nastąpiło bez jego winy; 2) nie wskazuje mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części.

W przedmiotowej sprawie, w trakcie postępowania sądowego, odwołujący, mimo iż zaskarżył decyzję organu rentowego, jak już wskazano powyżej nie wykazał żadnych okoliczności, które zwalniałyby go od odpowiedzialności za długi spółki. Nie powołał się na żadną z przesłanek egzoneracyjnych sformułowanych w art. 116 ordynacji podatkowej - nie zgłosił wniosków na okoliczność, że nie miał winy w nie zgłoszeniu wniosku o upadłość, oraz na okoliczność wykazania, że egzekucja wobec spółki nie była nieskuteczna. W związku z okolicznością, iż spółka zakończyła swój byt prawny nie mógł również powołać się na istnienie majątku spółki, z którego ZUS mógłby w znacznej części zaspokoić swoje roszczenie.

Na wstępie wskazać należy, iż okoliczność, iż spółka już nie istnieje ani formalnie ani faktycznie, bowiem zakończyła swój byt prawny z upływem 26 listopada 2013r., tj. z dniem, w którym uprawomocniło się postanowienie Sądu Rejestrowego o wykreśleniu spółki z rejestru KRS, nie oznacza, że niemożliwe jest przeniesienie odpowiedzialności za należności składkowe zlikwidowanej i wykreślonej z rejestru spółki. W tej materii wypowiedział się zarówno Sąd Najwyższy, jak i sądy administracyjne. Stanowisko Sądu Najwyższego w kwestii odpowiedzialności członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością za zaległości składkowe spółki, orzeczonej decyzją wydaną po wykreśleniu spółki z rejestru wyrażone zostało w uchwale z 4 grudnia 2008 r., II UZP 6/08 oraz w wyroku z 16 lipca 2008 r., I UK 9/08. Sąd Najwyższy w powołanych orzeczeniach podkreśla, że odpowiedzialność ta została wprowadzona w interesie wierzycieli spółki, a funkcją i ratio legis rozwiązania prawnego przyjętego w art. 116 ordynacji podatkowej i związanych z nim przepisach jest ochrona publicznych wierzycieli, przez ułatwienie zaspokojenia ich roszczeń zagrożonych niewypłacalnością dłużnika - spółki z o.o. W przypadku składek pobieranych przez organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych - wierzycielami tymi są Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Narodowy Fundusz Zdrowia, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Sąd Najwyższy zwraca uwagę, na wyjątkowość odpowiedzialności osób trzecich za zaległości składkowe (podatkowe) spółki, która wynika z faktu, że osoby trzecie (członkowie zarządu) ponoszą odpowiedzialność osobistą i całym swoim majątkiem za zaległości innego podmiotu. Z tego też powodu w orzecznictwie zwraca się uwagę, że zobowiązanie składkowe (podobnie jak podatkowe) nie wygasa wskutek ustania egzystencji podatnika, tj. śmierci osoby fizycznej albo ustania istnienia osoby prawnej lub innego podmiotu mającego przmiot bycia podatnikiem.

Z okoliczności nieistnienia już spółki (...) wynika również dodatkowy wniosek – skoro nie ma spółki, nie ma również jej majątku, zatem egzekucja w stosunku do spółki jest zupełnie nieskuteczna. W wyroku z dnia 12 maja 2009r. wydanym w sprawie o sygnaturze I FSK 872/15 Naczelny Sąd Administracyjny wskazał, że nie może być dalej idącej bezskuteczności egzekucji w stosunku do określonego podatnika, niż w przypadku, gdy egzekucja nie może zostać w ogóle uruchomiona. Nie ma bowiem już prawnej możliwości egzekwowania wobec spółki, która nie istnieje.

Biorąc powyższe wstępne rozważania pod uwagę, stwierdzić należy, że organ rentowy miał zatem podstawy do przeniesienia odpowiedzialności za zaległości składkowe spółki (...) na odwołującego.

Nie wskazując żadnych przesłanek egzoneracyjnych, które mogłyby uwolnić odwołującego od odpowiedzialności za zaległości składkowe spółki, odwołujący skupił się w swym odwołaniu na wykazaniu wadliwości decyzji. Wadliwość ta miała się zdaniem odwołującego przejawiać po pierwsze w braku wyszczególniona poszczególnych kwot zaległości z rozbiciem na poszczególne miesiące, po drugie w błędnym sposobie zarachowywania należności uzyskiwanych w roku egzekucji administracyjnej przez organ administracyjny- na poszczególne należności tj. nie zastosowaniu w toku postępowania egzekucyjnego art. 62 Ordynacji podatkowej, wreszcie po trzecie – w zaskarżonej decyzji zdaniem odwołującego błędnie zostały policzone odsetki, które nie mogą być naliczane za okres dalszy niż data, w której spółka zakończyła byt prawny tj. niż dzień 26.11.2013r..

Wszystkie te trzy zarzuty okazały się jednak być nieuzasadnione, nie skutkując koniecznością zmiany decyzji.

Odnosnie pierwszego zarzutu wskazać należy, że Organ rentowy w trakcie procesu przedstawił zestawienie kwot zaległości, którymi obciążył odwołującego zaskarżoną decyzją z rozbiciem na poszczególne miesiące, fundusze, kwoty należności głównej i odsetek. Zestawienie to odpowiada kwotom wskazanym w zaskarżonej decyzji.

Jeśli chodzi o zarzut nie zastosowania przez organ egzekucyjny w toku postępowania egzekucyjnego dla zarachowywania poszczególnych wyegzekwowanych kwot na poczet zaległości art. 62 Ordynacji podatkowej przez analogię, Sąd Okręgowy wskazuje, że jest on błędny.

Po pierwsze – Sąd Okręgowy nie jest władny badać prawidłowości przeprowadzonego administracyjnego postępowania egzekucyjnego. Po drugie, nawet, gdyby orzekający w niniejszej sprawie sąd miałby się wypowiadać w tym przedmiocie, musiałby stwierdzić, że organ rentowy przeprowadził je właściwie. Podkreślić należy, że działał on na podstawie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, w której brak jest zapisów zobowiązujących

organ rentowy do prowadzenia egzekucji wedle koncepcji sformułowanej przez odwołującego. Organ rentowy dąży bowiem do zaspokojenia nie tyle poszczególnych „należności” co do zaspokojenia tytułów wykonawczych, wystawionych na te należności. W praktyce zazwyczaj tytuł wykonawczy jest wielopozycyjny i opiewa na kilka należności. To organ egzekucyjny uzyskując w toku postępowania egzekucyjnego konkretne kwoty zarachowuje je na poczet konkretnych tytułów wykonawczych. I o ile dłużnik nie dokona dobrowolnej wpłaty, co do której zadeklaruje, że ma zostać zarachowana na konkretną należność wynikającą z konkretnego tytułu, to ani dłużnik ani wierzyciel nie mają możliwości i prawa decydowania o kolejności realizowania przez Organ egzekucyjny tytułów wykonawczych. Wskazać również należy, że tytuł wykonawczy poza należnością główną obejmuje również odsetki oraz koszty postępowania egzekucyjnego, należności z tytułu których zaspokajane są w pierwszej kolejności. Samo zatem arytmetyczne zsumowanie wpłat na konto organu egzekucyjnego a następnie odjęcie od tej kwoty sumy zaległości, nie stanowi jeszcze dowodu na to, że w toku postępowania egzekucyjnego uzyskano kwotę, która pozwoliłaby zaspokoić wszystkie należności składkowe spółki powstałe w okresie, kiedy odwołujący był członkiem jej zarządu (por. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 15.12.2009r. III SA/Wa).

Wreszcie, jeśli chodzi o kwestię błędnego naliczenia w decyzji odsetek od zaległości składkowych, tj. za okres do dnia wydania decyzji zamiast do dnia utraty przez spółkę osobowości prawnej, również i ten zarzut nie mógł zostać uwzględniony przez Sad Okręgowy.

Istotnie z orzecznictwa wynika, że w przypadku odpowiedzialność osoby trzeciej za długi spółki z o.o., która została zlikwidowana na skutek wszczęcia postępowania upadłościowego czy likwidacyjnego, wierzyciel nie ma możliwości dochodzenia odsetek od wierzytelności należnych od upadłego po dniu ogłoszenia upadłości. Wynika to z treści art. 92 ustawy prawo upadłościowe i naprawcze, wedle którego z masy upadłości mogą być zaspokojone odsetki od wierzytelności należne od upadłego za okres do dnia ogłoszenia upadłości. Nie może bowiem być odpowiedzialność członka zarządu większa niż samej spółki. To ograniczenie odpowiedzialności z tytułu odsetek od długu członka zarządu zlikwidowanej w toku postępowania likwidacyjnego spółki prawa handlowego, jest jednak wyjątkiem wynikającym z przepisów szczególnych tj. ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze. Podkreślenia wymaga jednak okoliczność, że w niniejszej sprawie wyjątek ten nie ma zastosowania, gdyż w przypadku spółki (...) nie doszło do ogłoszenia upadłości.

Zgodnie z art. 107 § 1 oraz § 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa za zaległości podatkowe podatnika odpowiadają całym swoim majątkiem solidarnie z podatnikiem również osoby trzecie, w tym również za odsetki za zwłokę od zaległości podatkowych.

Zgodnie z ustaloną linią orzecniczą wysokość odsetek za zwłokę obliczona zgodnie z treścią przepisu art. 53 § 1 Ordynacji podatkowej obejmuje okres od daty powstania zaległości podatkowej (upływ terminu płatności podatku, do którego orzekana jest odpowiedzialność osoby trzeciej) do daty wydania decyzji o odpowiedzialności tej osoby (np wyrok NSA w Warszawie z dnia 15 lutego 2006r., sygn. akt II FSK 378/05).

W niniejszej sprawie spółka zlikwidowana została uchwałą wspólników, a zatem na podstawie przepisów kodeksu spółek handlowych, a nie prawa upadłościowego. Z treści art. 299. § 1 ksh wynika, że jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania. Kodeks spółek handlowych nie zawiera wprost regulacji dotyczącej terminu, do którego można domagać się od osoby trzeciej odsetek od zaległości składkowych spółki zlikwidowanej w trybie przepisów kodeksu prawa handlowego. Brak jest podstaw do stosowania przez analogię rozwiązań, które znajdują zastosowanie przy postępowaniu upadłościowym. Skoro rozwiązanie z art. 92 Ordynacji podatkowej jest wyjątkiem od reguły należy przepis ten wyklądać ściśle i stosować wyłącznie w sytuacjach, których dotyczy hipoteza tej normy. Nie ma zatem podstaw, aby można było zastosować to rozwiązanie w niniejszej sprawie, zatem stwierdzić należało, że sposób, w jaki odsetki te obliczył ZUS jest prawidłowy.

Skoro zatem odwołujący nie wykazał istnienia przesłanek negatywnych swojej jako członka zarządu spółki z o.o. odpowiedzialności za zaległości spółki, ani nie udało mu się w toku procesu wykazać innych wad zaskarżonej decyzji, które skutkowałyby jej zmianą, sąd nie mógł uwzględnić jego odwołania.

W tej sytuacji Sąd, w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. odwołanie oddalił.

SSO Ewa Milczarek